

The operational readiness and the ability of teachers to teach mathematics and economy is in the process of acquisition of pedagogical experience through a simulation of future educational activity while learning at the pedagogical university (role-playing games, project activity), during the passage of pedagogical practice in secondary schools, drawing on the experience of colleagues while visiting demonstrative lessons, conducting of demonstrative lessons, participation in methodological seminars.

The issue of constructing a model of the development of methodical competence of the teacher of mathematics and economics, organizational and pedagogical conditions for its implementation and impact of innovative learning technologies at different levels deserves further study.

Key words: educational system, professional competence, methodical competence of teachers of mathematics and economics.

УДК 378 : 613 / 614 : [004]

О. Момот

Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ «ТЕХНОЛОГІЇ СТВОРЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ»

У статті розкрито структуру та зміст програми вибіркової навчальної дисципліни «Технології створення здоров'язбережувального середовища у вищих навчальних закладах» для майбутніх учителів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр». Проаналізовано наукові дослідження, які присвячені вихованню особистості майбутнього вчителя в здоров'язбережувальному середовищі вищого навчального закладу з метою підготовки висококваліфікаційних фахівців, пошуку нових підходів до організації навчально-виховного процесу, впровадження здоров'язбережувальних технологій, що забезпечить створення здоров'язбережувального середовища для духовного зростання особистості майбутнього вчителя.

Ключові слова: майбутній учитель, вищий навчальний заклад, навчально-виховний процес, здоров'язбережувальне середовище, здоров'язбережувальні знання, здоровий спосіб життя, здоров'я, магістр.

Постановка проблеми. Виховання особистості майбутнього вчителя із належним рівнем здоров'язберігаючої компетентності у сучасних умовах суспільного розвитку є актуальною проблемою, яка окреслюється перед вищим навчальними закладами. Здоров'я забезпечує гармонійний розвиток особистості, її самореалізацію у фізичному, професійному, творчому потенціалах.

Зважаючи на викладене, актуальним постає питання розширення змісту здоров'язбережувальних знань майбутніх педагогів. У сучасних умовах розвитку суспільства, якому притаманне техногенне навантаження на природу, глобальне погіршення стану довкілля, загострення суперечностей між результатами діяльності людини і законами розвитку природи, проблема збереження та зміцнення здоров'я підростаючих поколінь набуває особливої актуальності. У Конституції України, Законах України «Про освіту» (2014),

«Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» (2001), «Про вищу освіту» (2002), «Про Загальнодержавну програму підтримки молоді на 2004-2008 роки» (2003), Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття») (2002), Національній доктрині розвитку освіти (2002), Національній доктрині розвитку фізичної культури та спорту (2004), Концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми «Здорова нація» на 2009-2013 (2009), Концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2012-2016 роки (2011), Цільовій комплексній програмі «Фізичне виховання – здоров'я нації» (1998 р.) розглядаються основні завдання поліпшення стану здоров'я осіб різного віку, впровадження правових, економічних, управлінських механізмів, забезпечення конституційних прав громадян на охорону здоров'я; розроблення й реалізації міжгалузевих стратегій, спрямованих на формування здоров'язбережувальних технологій. Саме цим обумовлена необхідність розроблення й апробації навчального вибіркового курсу «Технології створення здоров'язбережувального середовища у вищих навчальних закладах» для студентів Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Аналіз актуальних досліджень. У вітчизняних педагогічних дослідженнях особлива увага приділяється теоретичним і практичним аспектам ціннісного ставлення до здоров'я (А. Фурманов, М. Юспа), здорового способу життя (В. Бобрицька, С. Закопайло), оптимальної організації життєдіяльності (В. Приходько), різним аспектам формування культури здоров'я майбутніх фахівців (Н. Башавець, В. Горашук, Ю. Драгнєв, С. Кириленко), створення здоров'язбережувального середовища (Т. Водолазська, Б. Долинський, Г. Остапенко, В. Єфімова, О. Чешенко).

Зважаючи на недостатність дослідження, нами пропонується один із варіантів розроблення програми вибіркової навчальної дисципліни «Технології створення здоров'язбережувального середовища у вищих навчальних закладах» для студентів ВНЗ освітньо-кваліфікаційного рівня: магістр.

Мета статті полягає в аналізі наукових досліджень, присвячених розробленню структури та змісту виховання особистості майбутнього вчителя, і на основі їхнього створення програми вибіркової навчальної дисципліни «Технології створення здоров'язбережувального середовища у вищих навчальних закладах» для студентів ВНЗ освітньо-кваліфікаційного рівня: магістр.

Методи дослідження. Під час розробки програми вибіркової навчальної дисципліни нами було використано загальнонауковий метод дослідження, який об'єднує широкий спектр методів як теоретичних, так і прикладних досліджень:

– аналіз (полягає у тому, що предмет вивчення (технології створення здоров'язбережувального середовища) умовно або практично

поділяється на складові елементи, тобто на частини об'єкта, певні ознаки, властивості. Кожна частина досліджується як частина цілого;

– синтез (дозволяє поєднати розчленовані та досліджені у процесі аналізу частини, встановити зв'язок між ними і пізнати предмет як єдине ціле. Вже на початку аналізу ми маємо певну уяву про предмет і процес. Тому вже на перших стадіях, отримавши якісь дані, ми їх оцінюємо, тобто застосовуємо синтез. Отже, аналіз і синтез ми використовуємо паралельно у ході дослідження.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра для майбутніх учителів, які мають бажання набути знання про концептуальні основи здоров'я та здоров'язбережування сучасної людини, розвиток культури духовного і фізичного здоров'я; основні форми і методи проведення занять руховою активністю; методи комплексної оцінки рівня вихованості особистості в здоров'язбережувальному середовищі; інноваційні технології створення оздоровчого клімату у колективі; технології здоров'язбереження у вищій школі розроблена програма вибіркової навчальної дисципліни, яка впроваджена в навчально-виховний процес природничого та факультету фізичного виховання Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Метою викладання навчальної дисципліни «Технології створення здоров'язбережувального середовища у вищих навчальних закладах» є формування цілісної системи теоретичних і методичних знань, практичних умінь і навичок у майбутніх учителів під час створення здоров'язбережувального середовища; розвиток професійного здоров'язбережувального мислення та професійно значущих особистісних якостей.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Технології створення здоров'язбережувального середовища у вищих навчальних закладах» є оволодіння теоретичним і практичним програмним матеріалом і розвиток умінь його оптимального вибору для організації та створення здоров'язбережувального середовища; підвищення рівня розвитку основних здоров'язбережувальних здібностей майбутніх учителів; формування методичних умінь і навичок; використання набутих знань та навиків у практичній діяльності.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни:

Змістовний модуль 1. Технологія № 1. – Виховання культури здоров'я майбутнього вчителя ВНЗ.

Тема 1: Культура здоров'я – новий сучасний напрямок до виховання здоров'язбережувальних навиків молодого покоління.

Поняття «Культура здоров'я особистості» та його сутність. Теоретичні і методологічні засади виховання культури здоров'я майбутнього вчителя ВНЗ. Сучасні підходи та напрямки до виховання культури здоров'я особистості майбутнього вчителя ВНЗ.

Змістовний модуль 2. Технологія № 2. – Впровадження здоров'язбережувальної активності в навчально-виховний процес ВНЗ.

Тема 2: Організація раціональної здоров'язбережувальної активності майбутніх учителів як одна із основних умов здорового способу життя.

Поняття «здоров'язбережувальна активність» та його сутність. Методи і форми впровадження здоров'язбережувальної активності в навчально-виховний процес ВНЗ. Основні підходи до впровадження здоров'язбережувальної активності в навчально-виховний процес ВНЗ.

Змістовний модуль 3. Технологія № 3. – Формування інноваційно-оздоровчого клімату серед колективу майбутніх учителів ВНЗ.

Тема 3: Сприятливий інноваційно-оздоровчий клімат колективу як запорука розвитку гармонійної особистості майбутнього вчителя ВНЗ.

Поняття «інноваційно-оздоровчий клімат» та його сутність. Форми і методи формування інноваційно-оздоровчого клімату майбутніх учителів ВНЗ. Основні підходи до формування інноваційно-оздоровчого клімату майбутніх учителів ВНЗ.

Змістовний модуль 4. Технологія № 4. – Створення власної здоров'язбережувальної траєкторії професійного зростання особистості в ВНЗ.

Тема 4: Модернізація здоров'язбережувальної траєкторії як передумова професійного зростання особистості в ВНЗ.

Поняття «здоров'язбережувальна траєкторія» та його сутність. Основні форми і методи створення здоров'язбережувальної траєкторії зростання особистості в ВНЗ.

У результаті вивчення курсу майбутні вчителі повинні знати:

- концептуальні основи про здоров'я та здоров'язбережування сучасної людини, розвиток культури духовного і фізичного здоров'я;
- основні форми і методи проведення занять руховою активністю;
- методи комплексної оцінки рівня вихованості особистості в здоров'язбережувальному середовищі;
- інноваційні технології створення оздоровчого клімату в колективі;
- технології здоров'язбереження у вищій школі.

Майбутні вчителі повинні вміти :

- користуватися знаннями про збереження та зміцнення здоров'я;
- формувати ціннісне ставлення до оточуючого середовища, до самого себе;
- вміти організувати і проводити заняття для підвищення рівня здоров'язбережувальної активності;
- використовувати методи комплексної оцінки рівня вихованості навиків здоров'язбережувальної поведінки;
- здійснювати науково-дослідну та методичну роботу, орієнтуватися в спеціальній науково-педагогічній літературі;

– створювати власну здоров'язбережувальну траєкторію професійного зростання.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік у формі усної перевірки знань.

Засоби діагностики успішності навчання:

- традиційні та тестові контрольні роботи;
- усне опитування під час практичних занять;
- самостійні завдання.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. З метою підготовки висококваліфікаційних фахівців ВНЗ, пошуку нових підходів до організації навчально-виховного процесу, впровадження здоров'язбережувальних технологій, спрямованих на гуманізацію освіти постає нагальна потреба розширення змісту здоров'язбережувальних знань за рахунок упровадження в навчально-виховний процес розробленого для майбутніх учителів навчального курсу «Технології створення здоров'язбережувального середовища у вищих навчальних закладах», що забезпечить створення здоров'язбережувального середовища для духовного та гармонійного зростання особистості майбутнього вчителя, повноцінної реалізації її психофізичних можливостей, збереження та зміцнення здоров'я.

Перспективи подальших розвідок полягають у впровадженні в навчально-виховний процес вищої школи курсу «Технології створення здоров'язбережувального середовища у вищих навчальних закладах» з метою виховання особистісних якостей майбутнього вчителя у здоров'язбережувальному середовищі вищого навчального закладу та формування знань про здоровий спосіб життя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Безруких М. М. Здоровьесберегающая школа / М. М. Безруких. – М. : Моск. психол.-соц. ин-т, 2004. – 54 с.
2. Волкова В. Поняття «здоров'язберігаючі технології» та їх класифікація / В. Волкова. – К. ;, 2003. – 235 с.
3. Горащук В. П. Теоретичні засади культури здоров'я особистості / В.П. Горащук // Ціннісні пріоритети освіти у XXI столітті : Орієнтири та напрямки сучасної освіти : матеріали II міжнар. наук.-практ. конф. – Луганськ, 2005. – С. 125–130.
4. Гриньова М. В. Формування педагогічної культури майбутнього вчителя (теоретичний і методичний аспекти) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук : спец. 13.00.04 „Теорія та методика професійної освіти”/ М.В. Гриньова. – Харків, 2001. – 45 с.
5. Казин Э. М. Здоровьесберегающая деятельность в системе образования: теория и практика / Э. М. Казин, Н. Э. Касаткина, Е. Л. Руднева, О. Г. Красношлыкова. – Кемерово : Изд-во КРИПКиПРО, 2009.– 347 с.
6. Свириденко С. О. Активізація пізнавальної діяльності учнів у процесі формування здорового способу життя / С. О. Свириденко // Сучасні технології навчання в початковій освіті : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (13–14 квітня 2006 р.) / ред. кол. : З. Сіверс, О. Кононко, Е. Белкіна та ін. – К. : КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2006. – С. 125 – 127.

7. Смирнов Н. К. Здоровьесберегающие образовательные технологии в современной школе / Н. К. Смирнов. – М. : АПК и ПРО, 2002. – 121с.

РЕЗЮМЕ

Момот Е. Програмное обеспечение курса «Технологии создания здоровьесохранивающей среды в высших учебных заведениях».

В статье раскрыта структура и содержание программы выборочной учебной дисциплины «Технологии создания здоровьесохранивающей среды в высших учебных заведениях» для будущих учителей образовательно- квалификационного уровня: магистр. Проанализированы научные исследования, которые посвящены воспитанию личности будущего учителя в здоровьесохранивающей среде высшего учебного заведения с целью подготовки высококвалификационных специалистов, поиска новых подходов к организации учебно-воспитательного процесса, внедрения здоровьесохранивающих технологий, которое обеспечат создание здоровьесохранивающей среды для духовного роста личности будущего учителя.

Ключевые слова: будущий учитель, высшее учебное заведение, учебно-воспитательный процесс, здоровьесохранивающая среда, здоровьесохранивающие знание, здоровый образ жизни, здоровье, магистр.

SUMMARY

Momot. O. The software of the course «Technologies of creation a healthy environment in higher educational institutions».

The article describes the structure and content of the program optional subjects «Technologies of creation a healthy environment in higher educational institutions» for future teachers of educational qualification of different levels: Masters who wish to gain knowledge about the conceptual foundations of modern human health; the culture of spiritual and physical health; basic forms and methods of physical activity sessions; methods of comprehensive assessment of education of the individual in a healthy environment; innovative technology of improving the climate in the team; improving technology in higher education and be able to use the knowledge of preserving and strengthening health; form a valuable attitude to the environment; be able to organize and conduct training to enhance healthy activity; use methods of a complex estimation of breeding habits of healthy behavior; carry out research and methodical work, a special focus of scientific and educational literature; create your own professional qualities.

The proposed discipline program consists of the following thematic modules: Module 1. Technology № 1: Health education culture college students.

Module 2. Technology № 2: The introduction of healthy activity in the educational process of higher education.

Module 3. Technology № 3: The formation of innovation and improving the climate of collective future teachers of universities.

Module 4. Technology № 4: The creation of a health professional growth trajectory of a personality in higher education.

The main objectives of the discipline is to master theoretical and practical material and software development skills in the optimal choice for the organization and creation a healthy environment; raising the level of basic health skills of future teachers; forming teaching skills; use acquired knowledge and skills in practice.

The purpose of teaching is to develop an integrated system of theoretical and methodological knowledge; practical skills of future teachers while creating a healthy environment; development of health professional thought and professionally significant personal qualities.

Key words: future teacher, institution of higher education, educational process, healthy environment, knowledge about health, a healthy way of life, health, master.